

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 12. tammikuuta 2024
(OR. en)

5400/24

Toimielinten välinen asia:
2024/0003(NLE)

ACP 5
COAFR 19
RELEX 35
WTO 9
UD 5

EHDOTUS

Lähettiläjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	12. tammikuuta 2024
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2024) 5 final
Asia:	Ehdotus – NEUVOSTON PÄÄTÖS Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Keski-Afrikka-osapuolen ensivaiheen talouskumppanuussopimuksella perustetussa talouskumppanuussopimuskomiteassa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta käsitteen ”alkuperätuotteet” määritelmää ja hallinnollisen yhteistyön menetelmiä koskevan pöytäkirjan hyväksymiseen

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2024) 5 final.

Liite: COM(2024) 5 final

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 12.1.2024
COM(2024) 5 final

2024/0003 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Keski-Afrikka-osapuolen ensivaiheen talouskumppanuussopimuksella perustetussa talouskumppanuussopimuskomiteassa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta käsitteen ”alkuperätuotteet” määritelmää ja hallinnollisen yhteistyön menetelmiä koskevan pöytäkirjan hyväksymiseen

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN AIHE

Tämä ehdotus koskee päätöstä, jolla vahvistetaan Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Keski-Afrikka-osapuolen välisellä ensivaiheen talouskumppanuussopimuksella perustetussa talouskumppanuussopimuskomiteassa Euroopan unionin puolesta otettava kanta käsitteen ”alkuperä tuotteet” määritelmää ja hallinnollisen yhteistyön menetelmiä koskevan, mainittuun sopimukseen liitettävän pöytäkirjan suunniteltuun hyväksymiseen.

2. EHDOTUKSEN TAUSTA

2.1. Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Keski-Afrikka-osapuolen välinen ensivaiheen talouskumppanuussopimus

Kamerun allekirjoitti Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Keski-Afrikka-osapuolen välisen ensivaiheen talouskumppanuussopimuksen, jäljempänä ’sopimus’, Yaoundéssa 15. tammikuuta 2009 ja Euroopan unioni, jäljempänä, ’EU’, Brysselissä 22. tammikuuta 2009¹. Sopimusta on sovellettu väliaikaisesti 4. elokuuta 2014 alkaen. Kamerunin tasavalta on ainoa Keski-Afrikka-osapuolen allekirjoittajamaa. Sopimukseen voivat liittyä myös muut Keski-Afrikan alueen maat.

Sopimuksella pyritään a) antamaan Keski-Afrikka-osapuolelle mahdollisuus hyötyä EU:n tarjoamasta helpommasta markkinoillepääsystä, b) edistämään Keski-Afrikka-osapuolen talouden kestävä kehitystä ja sen asteittaista yhdentymistä maailmantalouteen, c) luomaan yhteiseen etuun perustuva vapaakauppa-alue Euroopan unionin ja Keski-Afrikka-osapuolen välille vapauttamalla kauppaa asteittain siten, että sovellettavia Maailman kauppajärjestön sääntöjä ja epäsymmetrian periaatetta noudatetaan ja että Keski-Afrikka-osapuolen erityistarpeet ja kapasiteettirajoitukset otetaan huomioon sitoumusten tason ja ajoituksen osalta, d) perustamaan asianmukaiset riitojenratkaisujärjestelyt ja e) perustamaan asianmukaiset institutionaaliset järjestelyt.

2.2. Talouskumppanuussopimuskomitea

Talouskumppanuussopimuskomitea on sopimuksen 92 artiklan mukaisesti perustettu elin. Se koostuu EU:n ja Keski-Afrikka-osapuolen, jäljempänä ’osapuolet’, edustajista. Sen puheenjohtajina toimii kummankin osapuolen edustaja. Talouskumppanuussopimuskomitea hyväksyy työjärjestyksensä.

Talouskumppanuussopimuskomitea vastaa kaikkien mainitun sopimuksen piiriin kuuluvien alojen hallinnoinnista ja kaikkien sopimuksessa mainittujen tehtävien toteuttamisesta.

Talouskumppanuussopimuskomitea käsittelee kaikkia sopimuksen täytäntöönpanon kannalta välttämättömiä asioita, mukaan lukien kehitysyhteistyö. Hoitaessaan tehtäviään talouskumppanuussopimuskomitea voi a) perustaa ja valvoa erityiskomiteoita tai -elimiä, jotka voivat olla tarpeen sopimuksen täytäntöönpanemiseksi, b) kokoontua milloin tahansa osapuolten sopimana ajankohtana, c) tarkastella kaikkia tämän sopimuksen mukaisesti esille tulleita kysymyksiä ja toteuttaa tarvittavat toimenpiteet tehtäviään hoitaessaan, d) tehdä päätöksiä tai antaa suosituksia sopimuksessa määrätyissä tapauksissa ja e) hyväksyä muutoksia sopimukseen.

¹ Neuvoston päätös 2009/152/EY, tehty 20 päivänä marraskuuta 2008, Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Keski-Afrikka-osapuolen ensivaiheen talouskumppanuussopimuksen allekirjoittamisesta ja sen väliaikaisesta soveltamisesta (EUVL L 57, 28.2.2009, s. 1).

2.3. Suunniteltu talouskumppanuussopimuskomitean säädös

Seuraavassa, vuonna 2024 pidettävässä kokouksessaan tai kirjallista menettelyä noudattaen talouskumppanuussopimuskomitean on määrä hyväksyä päätös, jäljempänä 'suunniteltu säädös', jolla hyväksytään sopimuksen pöytäkirja käsitteen "alkuperätuotteet" määritelmästä, kuten osapuolet ovat sopineet heinäkuussa 2023.

Suunnitellun säädöksen tarkoituksena on perustaa alkuperäsääntöjen hallinnointia koskeva yhteinen vastavuoroinen järjestelmä.

Sopimus tuli voimaan ilman alkuperäsääntöjen hallinnointia koskevaa yhteistä vastavuoroista järjestelmää. Sopimuksen 13 artiklan 2 kohdan mukaan osapuolet ottavat käyttöön "alkuperäsääntöjä koskevan yhteisen vastavuoroisen järjestelmän", jonka talouskumppanuussopimuskomitea liittää mainittuun sopimukseen. Talouskumppanuussopimuskomitea liittää tämän uuden järjestelmän sopimukseen.

Tällaisen järjestelmän puuttuessa Kamerunin vientiin EU:hun sovelletaan talouskumppanuussopimukset vahvistavissa tai niiden vahvistamiseen johtavissa sopimuksissa määrättyjen järjestelyjen soveltamisesta Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän (AKT) tietyistä valtioista peräisin oleviin tuotteisiin 8 päivänä kesäkuuta 2016 annetun asetuksen (EU) 2016/1076², jäljempänä 'markkinoillepääsyasetus', liitteessä II olevia alkuperäsääntöjä. EU:sta Kameruniin suuntautuvaan vientiin sovelletaan Kamerunin 3. elokuuta 2016 antamassa säädöksessä nro 2016/367 määriteltyjä alkuperäsääntöjä.

Pöytäkirjalla korvataan edellisessä kappaleessa mainitut sovellettavat alkuperäsäännöt suotuisammalla ja vastavuoroisemmalla järjestelmällä. Sopimuksen 13 artiklan 2 kohdan ja 108 artiklan mukaisesti pöytäkirja liitetään sopimukseen ja on sen erottamaton osa,

3. UNIONIN PUOLESTA OTETTAVA KANTA

Osapuolet saivat kesäkuussa 2022 päätökseen neuvottelut käsitteen "alkuperätuotteet" määritelmää ja hallinnollisen yhteistyön menetelmiä koskevasta pöytäkirjasta talouskumppanuussopimuskomitean kuudennessa kokouksessa ja vahvistivat pöytäkirjan lopullisen tekstin talouskumppanuussopimuskomitean seitsemännessä kokouksessa heinäkuussa 2023. Sovitussa pöytäkirjassa otetaan huomioon alkuperäsääntöjen viimeaikainen kehitys, mukaan lukien muutokset, jotka on sisällytetty Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän ("AKT") kanssa tehtyjen talouskumppanuussopimusten viimeisiin alkuperäsääntöjä koskeviin pöytäkirjoihin. Sopimuksen voimaantulosta alkaen sovelletut alkuperäsäännöt eivät ole ajan tasalla alkuperäsääntöjen viimeisimmän kehityksen kanssa, minkä vuoksi sopimuksessa määrätystä vastavuoroisesta etuuskohtelusta ei saada täyttä hyötyä. Uudella suotuisammalla vastavuoroisella järjestelmällä yksinkertaistetaan ja joustavoitetaan alkuperäsääntöjä koskevien vaatimusten ja menettelyjen noudattamista. Yksinkertaistamisen ansiosta kaupankäynti on helpompaa ja talouden toimijat voivat optimoida etuuskohtelun käytön. Lisäksi pöytäkirjaan sisältyvillä uusilla alkuperäsäännöillä edistetään alueellista yhdentymistä ja taloudellista kehitystä Keski-Afrikan valtioissa tarjoamalla toimijoille enemmän mahdollisuuksia täyttää alkuperäsäännöissä asetetut vaatimukset noudattaen alkuperäsääntöjä.

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2016/1076, annettu 8 päivänä kesäkuuta 2016, talouskumppanuussopimukset vahvistavissa tai niiden vahvistamiseen johtavissa sopimuksissa määrättyjen järjestelyjen soveltamisesta Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän (AKT) tietyistä valtioista peräisin oleviin tuotteisiin (EUVL L 185, 8.7.2016, s. 1).

On tarpeen hyväksyä sopimukseen liitettävä pöytäkirja, joka sisältää liitteessä II olevat tavaroiden nimikkeet ja kuvaukset, jotka on yhdenmukaistettu HS-nimikkeistön kanssa ja jotka ovat yhdenmukaiset Maailman tullijärjestön (WCO) harmonoidun järjestelmän (HS) kanssa.

Ehdotetulla päätöksellä täytetään sopimuksen määräyksistä johtuvat EU:n velvoitteet. On aiheellista määrittää kanta, joka esitetään unionin puolesta talouskumppanuussopimuskomiteassa, koska tämä päätös sitoo unionia.

4. OIKEUSPERUSTA

4.1. Menettelyllinen oikeusperusta

4.1.1. Periaatteet

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 218 artiklan 9 kohdassa määrätään päätöksistä "sopimuksella perustetussa elimessä unionin puolesta esitettävien kantojen vahvistamisesta, silloin kun tämän elimen on annettava säädöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia, lukuun ottamatta säädöksiä, joilla täydennetään tai muutetaan sopimuksen institutionaalisia rakenteita".

Ilmaisu "säädöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia" kattaa myös säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia kyseiseen elimeen sovellettavan kansainvälisen oikeuden nojalla. Se kattaa myös välineet, joilla ei ole sitovaa vaikutusta kansainvälisen oikeuden nojalla mutta jotka "voivat vaikuttaa ratkaisevasti sen säännösten sisältöön, jonka unionin lainsäätävä antaa"³.

4.1.2. Soveltaminen kyseessä olevaan tapaukseen

Talouskumppanuussopimuskomitea on perustettu Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Keski-Afrikka-osapuolen välisellä ensivaiheen talouskumppanuussopimuksella eli se on sopimuksella perustettu elin.

Säädös, joka talouskumppanuussopimuskomitean on määrä antaa, on säädös, jolla on oikeusvaikutuksia. Suunnitellusta säädöksestä tulee sitova kansainvälisen oikeuden nojalla sopimuksen 13 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

Suunnitellulla säädöksellä ei täydennetä eikä muuteta sopimuksen institutionaalisia rakenteita.

Tämän vuoksi ehdotetun päätöksen menettelyllinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohta.

4.2. Aineellinen oikeusperusta

4.2.1. Periaatteet

SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla annettavan päätöksen aineellinen oikeusperusta määräytyy ensisijaisesti sen suunnitellun säädöksen tavoitteen ja sisällön perusteella, jota unionin puolesta otettava kanta koskee. Jos suunnitellulla säädöksellä on kaksi tavoitetta tai siihen sisältyy kaksi osatekijää ja jos näistä tavoitteista tai osatekijöistä toinen on mahdollista määritellä pääasialliseksi tavoitteeksi tai osatekijäksi, johon nähden toinen tavoite tai osatekijä on liitännäinen, SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla hyväksyttävällä päätöksellä on oltava vain yksi aineellinen oikeusperusta eli se, jota pääasiallinen tai ensisijainen tavoite tai osatekijä edellyttää.

³ Unionin tuomioistuimen tuomio 7.10.2014, Saksa v. neuvosto, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64 kohta.

4.2.2. *Soveltaminen kyseessä olevaan tapaukseen*

Suunnitellun säädöksen pääasiallinen tavoite ja sisältö koskevat yhteistä kauppapolitiikkaa.

Sen vuoksi ehdotetun päätöksen aineellinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 207 artiklan 3 kohta ja 4 kohdan ensimmäinen alakohta.

4.3. Päätelmät

Ehdotetun päätöksen oikeusperustana olisi oltava SEUT-sopimuksen 207 artiklan 3 kohta ja 4 kohdan ensimmäinen alakohta yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa.

5. SUUNNITELLUN SÄÄDÖKSEN JULKAISEMINEN

Koska talouskumppanuussopimuskomitean säädöksellä hyväksytään Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Keski-Afrikka-osapuolen välisen ensivaiheen talouskumppanuussopimuksen pöytäkirja käsitteen ”alkuperä tuotteet” määritelmästä ja hallinnollisen yhteistyön menetelmistä, se on aiheellista julkaista *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* sen jälkeen, kun se on annettu.

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Keski-Afrikka-osapuolen ensivaiheen talouskumppanuussopimuksella perustetussa talouskumppanuussopimuskomiteassa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta käsitteen ”alkuperätuotteet” määritelmää ja hallinnollisen yhteistyön menetelmiä koskevan pöytäkirjan hyväksymiseen

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 207 artiklan 3 kohdan ja 4 kohdan ensimmäisen alakohdan yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Unioni teki Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Keski-Afrikka-osapuolen välisen ensivaiheen talouskumppanuussopimuksen, jäljempänä ’sopimus’, neuvoston päätöksen 2009/152/EY⁴ nojalla, ja Kamerun on soveltanut sopimusta väliaikaisesti 4 päivästä elokuuta 2014.
- (2) Sopimuksen 13 artiklan 2 kohdan mukaisesti talouskumppanuussopimuskomitea voi hyväksyä alkuperäsääntöjä koskevan yhteisen vastavuoroisen järjestelmän.
- (3) Sopimuksen 13 artiklan 2 kohdan ja 108 artiklan mukaisesti alkuperäsääntöjä koskeva yhteinen vastavuoroinen järjestelmä liitetään sopimukseen käsitteen ”alkuperätuotteet” ja hallinnollisen yhteistyön menetelmät määrittelevän pöytäkirjan muodossa ja se on erottamaton osa sopimusta.
- (4) Talouskumppanuussopimuskomitean on määrä hyväksyä vuonna 2024 vuosikokouksessaan tai kirjallista menettelyä noudattaen päätös sopimuksen pöytäkirjasta, joka koskee käsitteen ”alkuperätuotteet” määritelmää ja hallinnollisen yhteistyön menetelmiä.
- (5) Hyväksytyssä pöytäkirjassa otetaan huomioon uusin kehitys, jotta voimassa olisivat joustavammat ja yksinkertaisemmat alkuperäsäännöt, joilla pyritään helpottamaan talouden toimijoiden kauppaa ja optimoimaan sopimuksessa määrätyn etuuskohtelun käyttö.
- (6) On aiheellista määrittää kanta, joka esitetään unionin puolesta talouskumppanuussopimuskomiteassa, koska tämä päätös sitoo unionia,

⁴ EUVL L 57, 28.2.2009, s. 1.

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Keski-Afrikka-osapuolen ensivaiheen talouskumppanuussopimuksella perustetun talouskumppanuussopimuskomitean seuraavassa vuosikokouksessa Euroopan unionin puolesta otettava kanta käsitteen ”alkuperä tuotteet” määrittelyä ja hallinnollisen yhteistyön menetelmiä koskevasta pöytäkirjasta annettavan talouskumppanuussopimuskomitean päätöksen hyväksymiseen perustuu tämän päätöksen liitteenä olevaan talouskumppanuussopimuskomitean päätöksen luonnokseen.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu komissiolle.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*